

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1918.

Första kammaren.

Nr 2.

Fredagen den 18 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Friherre *Hermelin* samt herrar *Borell* och *Rogberg* anmälde, att de infunnit sig vid riksdagen.

Justerades protokollen för den 15, 16 och 17 i denna månad.

Herr statsrådet *Löfgren* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts nådiga skrivelser:

1:o) angående förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som enligt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet, och

2:o) om utväljande av särskilda deputerade att med Konungen överlägga;

dels ock följande kungl. propositioner:

nr 5, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning av allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats av ämbets- eller tjänsteman;

nr 10, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst;

nr 11, angående krigstidstillägg under år 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst;

nr 12, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare;

nr 13, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst; samt

nr 14, angående utbetalande av förskott å krigstidstillägg för år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst.

Upplästes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t i nåder förordnat statsrådet *Bror August Petren* att under innevarande års riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdags-

ordningen tillkommer en ledamot av statsrådet; och skulle under rättelse om denna nådiga skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt riksdagens kanslideputerade.

Föredrogs Kungl. Maj:ts nådiga skrivelse om utväljande av särskilda deputerade att med Konungen överlägga.

Herr talmannen yttrade, att han efter överenskommelse med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträdet nästa måndag företaga val av sådana deputerade, som i skrivelsen avsåges.

Detta förslag antogs.

Vid föredragning av de under sammanträdet avlämnade nådiga propositionerna blevo dessa på begäran bordlagda.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av greve *Wachtmeister, Henning*, avgivna motionen, nr 1, om uppförande å 1918 års tilläggsstat av ett från indragna brännvinsförsäljningsmedel utgående anslag till hushållningssällskapen.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet herr *Hellbergs* motioner:

nr 2, angående ändring i vissa delar av lagen om val till riksdagen; och

nr 3, angående ändring av § 5 i förordningen om landsting.

Vid föredragning av herr *Pers* motion, nr 4, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning i fråga om Sveriges biblioteksväsende på visst område, hänvisades denna motion till ett tillfälligt utskott.

Vid föredragning av herr *Roos* motion, nr 5, angående årligt understöd åt musikfuriren J. K. W. Bergs änka och minderåriga barn, hänvisades denna motion till bankoutskottet.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1917 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

Efter föredragning av militieombudsmannens vid innevarande riksmöte avgivna ämbetsberättelse beslöt kammaren att hänvisa framställningen angående höjning för år 1918 av ersättning, som utgår

jämlikt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, till statsutskottet, framställningarna angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare vid militieombudsmannens expedition, angående tillfällig ökning av anslaget till befordrande av göromålets gång, till expenser och till resekostnader samt angående ändring i avlöningsvillkoren för sekreteraren vid militieombudsmans-expeditionen till bankoutskottet samt berättelsen i övrigt till lagutskottet.

Avgävos och bordlades följande motioner:

nr 6, av herr *Hammanskjöld* m. fl., om höjning av de valda kyrkomötesledamöternas arvoden;

nr 7, av herr *Gullberg*, om tilldelande av gratifikationer åt vissa befattningshavare i statens tjänst;

nr 8, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning i fråga om åvägabringande av varaktigt fred och garantierna för en sådan;

nr 9, av herr *Gullberg*, om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av förbättrad sedlig och andlig vård för den värnpliktiga ungdomen;

nr 10, av herr *Ekman, Karl Johan*, om vidtagande av åtgärder för omreglering av den kommunala indelningen;

nr 11, av herr *Wickman*, angående omplacering av riksdagsmännen i första kammarens plenisal; samt

nr 12, av herr *Wickman*, om tillägg till sista stycket av 4 kap. 11 § 2 mom. i förordningen angående beviljning av fast egendom samt av inkomst.

Justerades sju protokollsutdrag för denna dag.

Efter framställning av herr talmannen beslöts att de på bordet vilande kungl. propositionerna skulle sättas sist på föredragningslistan till morgondagens plenum.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 2,19 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Lördagen den 19 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj:ts nådiga proposition, nr 16, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Upplästes följande skrivelse från fullmäktige i riksgäldskontoret:

Till riksdagens första kammare.

I skrivelse av den 19 oktober 1917 till fullmäktige i riksgäldskontoret har statsrådet friherre E. K. Palmstierna under hänvisning till 7 § i reglementet för riksgäldskontoret anhållit att få frånträda sin befattning såsom riksgäldsfullmäktig.

Vidare har landshövdingen m. m. A. Ekman i en till fullmäktige ställd skrivelse av den 27 december nästlidet år meddelat, att han på grund av förändrad verksamhet vore förhindrad fortfara med uppdraget att vara riksgäldsfullmäktig samt med anledning därav av sagt sig ifrågavarande uppdrag.

Vad sålunda förekommit få fullmäktige härmed för första kammaren anmäla.

Stockholm den 4 januari 1918.

EMIL KINANDER.

G. Lagerbjelke.

Karl Hildebrand.

Gustaf Kobb.

S. H. Kvarnzelius.

John Hügglund.

Med anledning härav beslöt kammaren, att val av två fullmäktige i riksgäldskontoret efter statsrådet friherre Palmstierna och landshövdingen Ekman skulle i föreskriven ordning anställas.

Herr talmannen tillkännagav, att han och de ledamöter, som fått i uppdrag att jämte tammannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning, ansett nödigt, att nu anställdes i kansliet tre förste notarier, tretton notarier med skyldighet att vara underkastade den förändring i tjänstgöring, som kunde föränledas därav, att sekreteraren ägde till sitt biträde vid förandet och uppsättandet av kammarens protokoll använda en av notarierna, vidare en förste kanslist, en registrator och sex kanslister samt såsom betjäning en förste vaktmästare och fjorton vaktmästare däribland en för utdelning av postförsändelser m. m. med skyldighet för betjäningen att, i den mån så erfordrades och ske kunde, tjänstgöra även på annat håll inom riksdagen, och hemställde herr talmannen, huruvida kammaren godkände, att nämnda personal tillsvidare anställdes hos kammaren.

Härtill svarades ja.

Därefter tillkännagavs, att i enlighet härmed antagits såsom *förste notarier*: revisorn i statskontoret G. Åman-Nilsson, kamreren i statskontoret A. Vide och tjänstemannen i generalpoststyrelsen P. G. Widegren; *notarier*: kanslisekreteraren friherre O. T. Hermelin, sekreteraren hos arméförvaltningen A. Göransson, revisorn i kamrarrätten K. Norén, e. o. tjänstemannen i statskontoret A. W. Fredén, e. o. hovrättsnotarien F. Thorvall, juris doktorn och fil. licentiaten C. G. Melander, assistenten vid telegrafverket E. O. Schalin, juris studeranden A. Lundman, amanuensen i ecklesiastikdepartementet G. H. Berggren, juris studeranden H. Eriksson, e. o. hovrättsnotarierna J. H. Wallin och M. D. Hjertstrand samt juris studeranden G. Torbiörn; *förste kanslist*: revisorn i domänstyrelsen H. J. Modigh; *registrator*: f. d. fortifikationskassören H. F. W. Geete; *kanslister*: revisorn i postsparbanken B. S. Henning, andre kanslisekreteraren I. Myrberg, ombudsmannen i telegrafstyrelsen F. W. Funch, vice häradshövdingen H. af Trolle, amanuensen i överståthållarämbetet C. Björkman och e. o. hovrättsnotarien W. Bergenfelt; *förste vaktmästare*: W. Willberg; *vaktmästare*: K. J. G. Carlsson, Carl O. Eriksson, G. R. Larsson, Chr. Jensen, G. Tillman, J. E. Lundvall, G. Henrik Eriksson, N. I. Karlkvist, M. Jonas Eriksson, T. R. Palm, H. E. Andersson, N. D. Wahlstéen och K. R. Nilsson. Åt Jensen hade tillsvidare uppdragits att ombesörja utdelning av postförsändelser till kammarens ledamöter m. m.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Hammar skjöld* m. fl. väckta motionen, nr 6, om höjning av de valda kyrkomötesledamöternas arvoden.

Föredrogs herr *Gullbergs* motion, nr 7, om tilldelande av gratifikationer åt vissa befattningshavare i statens tjänst.

Herr *Gullberg*: Herr talman! Jag har av kammarens sekreterare blivit upplyst om att denna motion rätteligen borde vara

uppdelad i tre. Det skulle då vara samma motivering och samma kläm i alla tre motionerna. Men den första skulle avslutas med orden: *allt dock endast såvitt angår andra befattningshavare än dem, som lyda under jordbruksdepartementet eller beträffande vilkas avlöningsförmåner bankoutskottet har att yttra sig.* Den andra skulle ha följande avslutning: *allt dock endast såvitt angår befattningshavare, som lyda under jordbruksdepartementet.* Och den tredje skulle ha följande avslutning: *allt dock endast såvitt angår sådana befattningshavare, rörande vilkas avlöningsförmåner bankoutskottet har att yttra sig.* Och får jag vördsamt hemställa, att dessa tillägg och ändringar må få ske.

Denna anhållan bifölls.

I enlighet härmed blev ifrågavarande motion uppdelad i tre särskilda motioner, en med samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen, en annan med nr 13 och med överskrift: om tilldelande av gratifikationer åt vissa under jordbruksdepartementet lydande befattningshavare i statens tjänst, samt den tredje med nr 14 och med överskrift: om tilldelande av gratifikationer åt vissa befattningshavare.

Härefter hänvisades motionen nr 7 till statsutskottet, motionen nr 13 till jordbruksutskottet och motionen nr 14 till bankoutskottet.

Föredrogos följande motioner:

nr 8, av herr *Gullberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning i fråga om åvägabringande av varaktig fred och garantierna för en sådan;

nr 9, av herr *Gullberg*, om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av förbättrad sedlig och andlig vård för den värnpliktiga ungdomen; samt

nr 10, av herr *Ekman, Karl Johan*, om vidtagande av åtgärder för omreglering av den kommunala indelningen.

Dessa motioner blevo var för sig hänvisade till ett tillfälligt utskott.

Efter föredragning av herr *Wickmans* motion, nr 11, angående omplacering av riksdagsmännen i första kammarens plenisal, hänvisades denna motion till de ledamöter, som enligt § 5 i kammarens ordningsstadga hava att ombesörja kammarens ekonomiska angelägenheter.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Wickmans* motion, nr 12, om tillägg till sista stycket av 4 kap. 11 § 2 mom. i förordningen angående bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 16, med förslag till lag angående rätt för Konungen att i vissa fall inställa tillämpningen av 10 § andra stycket i lagen för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 och av § 9 i lagen om rikets mynt den 30 maj 1873.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Jag ber att få föreslå, att kammaren behagade besluta, att suppleanternas antal i de ordinarie utskotten måtte bestämmas till: 10 i konstitutionsutskottet, 12 i statsutskottet, 10 i bevillningsutskottet, 8 i bankoutskottet, 12 i lagutskottet och 8 i jordbruksutskottet.

Denna hemställan bifölls.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 15, av herr *Gullberg*, angående förhöjning av vissa f. d. stationsmästares pensioner;

nr 16, av herr *Berglund*, angående pension åt f. d. extra stationskarlen S. P. Heurlin;

nr 17, av herr *Sandler*, angående stämpelskatt å aktiekuponger;

nr 18, av herr *Sandler*, om ändring av 11 § 2 mom. i förordningen angående bevillning av fast egendom samt av inkomst; ävensom

nr 19, av herr *Nilsson, Johan*, om anslag till Sveriges utsädesförening.

Justerades elva protokollsutdrag för denna dag.

Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 10, med inbjudning till första kammaren att förena sig med andra kammaren i dess beslut, att ett särskilt utskott, bestående av sexton ledamöter, åtta från vardera kammaren, skulle tillsättas för behandling av ej mindre Kungl. Maj:ts propositioner

nr 10, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst,

nr 11, angående krigstidstillägg under år 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst,

nr 12, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare,

nr 13, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst, och

nr 14, angående utbetalande av förskott å krigstidstillägg för år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst,

än även de ytterligare framställningar, som kunde komma att av Kungl. Maj:t eller i enskilda motioner göras i dessa ämnen eller andra i omedelbart samband därmed stående frågor.

Berörda inbjudning antogs av första kammaren.

Protokollsutdrag härom justerades.

På framställning av herr talmannen beslöts, att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan till nästa sammanträde.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 2,35 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Måndagen den 21 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Företogs val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Clason,
- » 2 » Bellinder,
- » 3 » Ekman, Karl Johan,
- » 4 » von Geijer,
- » 5 » von Mentzer,
- » 6 greve Hamilton, Alexander,

vilka sex namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar utom en.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Hellberg,
 » 2 » Mannheimer,
 » 3 » von Zweigbergk,

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Olsson, Olof,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid, sedan lottning ägt rum beträffande sjunde och åttonde platserna, nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Clason	från »nationella partiet».
» Bellinder	» » »
» Hellberg	» »liberala samlingspartiet».
» Ekman, Karl Johan,	» »nationella partiet».
» von Geijer	» » »
» Mannheimer	» »liberala samlingspartiet».
» von Mentzer	» »nationella partiet».
» Olsson, Olof,	» »socialdemokratiska gruppen».
greve Hamilton, Alexander,	» »nationella partiet».
herr von Zweigbergk	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 44 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 14 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Strömberg,
 » 2 » Ekelund,
 » 3 » Nilsson, Johan,
 » 4 » Bergqvist,
 » 5 » Svensson, Ivan,
 » 6 » Wrangel,
 » 7 » Widell,

vilka sju namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Kvarnzelius,
- » 2 » Lamm,
- » 3 » Ekman, Carl Gustaf,
- » 4 » Pers.

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Lindblad, Anders,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Strömberg	från »nationella partiet»,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Ekelund	» »nationella partiet»,
» Nilsson, Johan,	» »
» Lamm	» »liberala samlingspartiet»,
» Bergqvist	» »nationella partiet»,
» Svensson, Ivan,	» »
» Ekman, Carl Gustaf,	» »liberala samlingspartiet»,
» Wrangel	» »nationella partiet»,
» Lindblad, Anders,	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Widell	» »nationella partiet»,
» Pers	» »liberala samlingspartiet».

Företogs val av tio ledamöter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 83 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Hammarström,
- » 2 » Ericsson, Ollas,
- » 3 » Lyckholm,
- » 4 » Antonsson,
- » 5 friherre Fleming,
- » 6 herr Östberg,

vilka sex namn i denna ordning upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom *

- nr 1 herr Larsson, Jacob,
- » 2 » Ljunggren, Elof,
- » 3 » Wijk.

vilka tre namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Bäckström.

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Hammarström,	från »nationella partiet»,
» Ericsson, Ollas,	» »
» Larsson, Jacob,	» »liberala samlingspartiet»
» Lyckholm,	» »nationella partiet»,
» Antonsson,	» »
» Ljunggren, Elof,	» »liberala samlingspartiet»,
» Bäckström	» »socialdemokratiska gruppen»,
friherre Fleming,	» »nationella partiet»,
herr Östberg,	» »
» Wijk,	» »liberala samlingspartiet».

Anställdes val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Hedenstierna,
- » 2 » Hallin,
- » 3 » Gustafsson,
- » 4 friherre Langenskiöld,
- » 5 herr Roos,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ekman, Johan E:son,
- » 2 » Nilson, Karl August,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Wickman,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid, sedan lottning anställt beträffande sjunde och åttonde platserna, nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Hedenstierna	från »nationella partiet»,
» Hallin	» » »
» Ekman, Johan E:son,	» »liberala samlingspartiet»,
» Gustafsson	» »nationella partiet»,
friherre Langenskiöld	» » »
herr Nilson, Karl August,	» »liberala samlingspartiet»,
» Wickman	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Roos	» »nationella partiet».

Företogs val av åtta ledamöter i lagutskottet. Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 84 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 40 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet», och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Gezelius,
 » 2 » Larsson, Knut.
 » 3 » Rogberg.
 » 4 greve Spens,
 » 5 herr Dahl,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

nr 1 herr Stårner,
 » 2 » Alexanderson,

vilka två namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Petrán, Alfred,

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Gezelius	från »nationella partiet»,
» Larsson, Knut.	» » »
• » Stårner	» »liberala samlingspartiet»,
» Rogberg	» »nationella partiet»,
greve Spens	» » »
herr Alexanderson	» »liberala samlingspartiet»,
» Petré, Alfred.	» »socialdemokratiska gruppen»,
» Dahl	» »nationella partiet».

Anställdes val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 143 valsedlar, som godkändes och efter partibeteckning ordnades i tre särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet», en andra grupp av 41 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet» och en tredje grupp av 17 valsedlar med överskrift »socialdemokratiska gruppen».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal ledamöter var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Ericsson, Aaby.
- » 2 » Paulson, Paul,
- » 3 » Fahlén,
- » 4 » Lindblad, Ernst,
- » 5 greve Wachtmeister, Axel,

vilka fem namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Holmquist.
- » 2 » Hellström,

vilka två namn i denna följd förekommo å gruppens alla valsedlar.

För »socialdemokratiska gruppen» uppfördes

herr Persson.

vilket enda namn förekom å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelningen av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid, sedan lottning ägt rum beträffande sjunde och åttonde platserna, nedannämnda personer hava blivit till ledamöter i utskottet valda i följande ordning:

herr Ericsson, Aaby,	från »nationella partiet»,
» Paulson, Paul,	» » »
» Holmquist	» »liberala samlingspartiet»,
» Fahlén	» »nationella partiet»,
» Lindblad, Ernst	» » »
» Hellström	» »liberala samlingspartiet»,
greve Wachtmeister, Axel,	» »nationella partiet»,
herr Persson	» »socialdemokratiska gruppen».

Sedan Kungl. Maj:t i nådig skrivelse till riksdagen äskat, att särskilda deputerade måtte, jämlikt § 54 regeringsformen och § 50 riksdagsordningen, av riksdagen utväljas för att med Konungen överlägga, företogs val av sex sådana deputerade.

Därvid avlämnades 141 valsedlar, som godkändes och efter parti-beteckning ordnades i två särskilda grupper så, att en grupp bildades av 85 valsedlar med överskrift »nationella partiet» och en annan grupp av 56 valsedlar med överskrift »liberala samlingspartiet».

Härpå bestämdes till den utsträckning, som för utseende av föreskrivet antal deputerade var nödigt, för varje grupp ordningen mellan namnen å gruppens valsedlar, och blevo därvid med iakttagande av härför stadgade grunder namnen uppförda så, som här efteråt sägs.

För »nationella partiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Trygger,
- » 2 » Swartz,
- » 3 » Hammarström,
- » 4 » Clason,

vilka fyra namn i denna följd upptagits å gruppens alla valsedlar.

För »liberala samlingspartiet» uppfördes såsom

- nr 1 herr Kvarnzelius,
- » 2 » Alexanderson,

vilka två namn i denna ordning förekommo å gruppens alla valsedlar.

Härefter vidtogs enligt givna bestämmelser fördelning av platserna mellan de olika valsedelgrupperna, och befunnos därvid nedannämnda personer hava blivit till deputerade valda i följande ordning:

herr Trygger	från »nationella partiet»,
» Kvarnzelius	» »liberala samlingspartiet»,
» Swartz	» »nationella partiet»,
» Hammarström	» » »
» Alexanderson	» »liberala samlingspartiet»,
» Clason	» »nationella partiet».

På framställning av herr talmannen beslöts, att riksdagens kanslideputerade skulle genom utdrag av protokollet underrättas om

detta val samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlåtas.

Herr tamannen uppstod nu och avlägsnade sig, varefter ledningen av kammarens förhandlingar övertogs av herr vice talmannen.

Föredrogs och hänvisades till lagutskottet Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 5, med förslag till lag om ändrad lydelse av 5 § i lagen den 10 juli 1899 om ersättning av allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats av ämbets- eller tjänsteman.

Föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet Kungl. Maj:ts nådiga propositioner:

nr 10, angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst;

nr 11, angående krigstidstillägg under år 1918 åt f. d. befattningshavare i statens tjänst;

nr 12, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare;

nr 13, angående krigstidstillägg under år 1918 åt pensionsberättigade änkor och barn efter befattningshavare i statens tjänst; samt

nr 14, angående utbetalande av förskott å krigstidstillägg för år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet nedannämnda motioner:

nr 15, av herr *Gullberg*, angående förhöjning av vissa f. d. stationsmästares pensioner; och

nr 16, av herr *Berglund*, angående pension åt f. d. extra stationskarlen S. P. Heurlin.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Sandlers* motioner:

nr 17, angående stämpelskatt å aktiekuponger; och

nr 18, om ändring av 11 § 2 mom. i förordningen angående bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Vid föredragning av den utav herr *Nilsson, Johan*, väckta motionen, nr 19, om anslag till Sveriges utsädesförening, hänvisades denna motion till jordbruksutskottet.

Avgåvos och bordlades följande motioner:

nr 20, av herr *Widell*, om införande av viss bestämmelse i allmänna grunder för krigstidstilläggs utgående;

nr 21, av herr *von Koch*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utarbetande och framläggande av förslag till lagstiftning i syfte att förbättra hemarbetarnas förhållanden;

nr 22, av herr *Fant*, med förslag till ändrad lydelse av § 24 i förordningen om landsting;

nr 23, av herr *Wickman*, angående årligt understöd åt renskri-verskan Alfhild Maria Westring; och

nr 24, av herr *Sandler*, om ändring av gällande bestämmelser angående folkhögskollärares delaktighet i dövstumläraernas pensionsanstalt.

Justerades tolv protokollsutdrag för denna dag.

På framställning av herr vice talmannen beslöts, att Kungl. Maj:ts nådiga propositioner nr 1 och 2 skulle uppföras sist på föredragningslistan till morgondagens plenum.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 1,06 e. m.

In fidem
A. v. *Krusenstjerna*.